Republika Srbija
VRHOVNI SUD
Kzz 852/2025
02.07.2025. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud, u veću sastavljenom od sudija: Gordane Kojić, predsednika veća, Aleksandra Stepanovića, Miroljuba Tomića, Tatjane Vuković i Dijane Janković, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog suda Snežanom Lazin, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog AA, zbog krivičnog dela ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 1. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA - advokata Miloša Radojevića, podnetom protiv pravnosnažnih presuda Osnovnog suda u Kragujevcu 9K-421/24 od 28.10.2024. godine i Višeg suda u Kragujevcu Kž1 57/25 od 25.03.2025. godine, u sednici veća održanoj dana 02.07.2025. godine, jednoglasno, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA - advokata Miloša Radojevića, podnet protiv pravnosnažnih presuda Osnovnog suda u Kragujevcu 9K-421/24 od 28.10.2024. godine i Višeg suda u Kragujevcu Kž1 57/25 od 25.03.2025. godine, u odnosu na povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) Zakonika o krivičnom postupku, dok se u ostalom delu zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog ODBACUJE.

O b r a z l o ž e nj e

Presudom Osnovnog suda u Kragujevcu 9K-421/24 od 28.10.2024. godine okrivljeni AA je oglašen krivim zbog izvršenja krivičnog dela ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 1. KZ i osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) meseci. Prema okrivljenom je izrečena mera bezbednosti obavezno lečenje alkoholičara koja će se izvršiti u Zavodu za izvršenje kazne zatvora ili u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi i trajaće dok postoji potreba za lečenjem, ali ne duže od izrečene kazne zatvora, s tim što će se vreme provedeno na izvršenju mere u ustanovi za lečenje uračunati u izrečenu kaznu zatvora.

Istom presudom prema okrivljenom je izrečena i mera bezbednosti zabrana približavanja i komunikacije sa oštećenom BB iz ..., opština ..., tako što je okrivljenom zabranjeno da se približava oštećenoj na udaljenosti manjoj od 100 metara, te mu je zabranjen pristup u prostor oko mesta stanovanja oštećene i dalje uznemiravanje i dalja komunikacija sa oštećenom u trajanju od 3 godine, računajući od dana pravnosnažnosti presude, s tim da se vreme provedeno u zatvoru ili u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršena mera bezbednosti ne uračunava u vreme trajanja ove mere, a ona se može ukinuti i pre isteka vremena za koje je određena, ako prestanu razlozi zbog kojih je određena. Oštećena BB je radi ostvarivanja imovinskopravnog zahteva upućena na parnični postupak. Okrivljeni je obavezan da plati sudu i to na ime troškova unapred isplaćenih iz budžetskih sredstava suda iznos od 208.296,28 dinara, a na ime paušala iznos od 5.000,00 dinara, a sve u roku od 90 dana od dana pravnosnažnosti presude, pod pretnjom izvršenja. Okrivljeni je obavezan da plati i ostale troškove krivičnog postupka, a o čijoj visini će sud odlučiti posebnim rešenjem shodno članu 262. stav 2. ZKP.

Presudom Višeg suda u Kragujevcu Kž1 57/25 od 25.03.2025. godine odbijene su kao neosnovane žalbe javnog tužioca Osnovnog javnog tužilaštva u Kragujevcu i branioca okrivljenog AA, pa je potvrđena presuda Osnovnog suda u Kragujevcu 9K- 421/24 od 28.10.2024. godine.

Protiv navedenih pravnosnažnih presuda zahtev za zaštitu zakonitosti podneo je branilac okrivljenog AA - advokat Miloš Radojević, navodeći u uvodnom delu zahteva kao razloge pobijanja nižestepenih presuda povrede zakona iz člana 438, člana 439. i člana 441. ZKP, te precizirajući u obrazloženju zahteva da isti podnosi zbog povrede tačke 1) člana 439. ZKP, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji podneti zahtev, te da preinači presude Osnovnog suda u Kragujevcu 9K-421/24 od 28.10.2024. godine i Višeg suda u Kragujevcu Kž1 57/25 od 25.03.2025. godine tako što će okrivljenog osloboditi od optužbe za krivično delo koje mu je stavljeno na teret ili da ukine u celini ili delimično navedene presude ili samo drugostepenu presudu i predmet vrati na ponovni postupak i odluku prvostepenom ili drugostepenom sudu, s tim da naredi da se novi postupak održi pred potpuno izmenjenim većem ili da „utvrdi povredu zakona u korist okrivljenog“.

Vrhovni sud je dostavio primerak zahteva za zaštitu zakonitosti Vrhovnom javnom tužilaštvu shodno odredbi člana 488. stav 1. ZKP, te je u sednici veća koju je održao u smislu člana 490. ZKP, bez obaveštavanja Vrhovnog javnog tužioca i branioca okrivljenog, smatrajući da njihovo prisustvo nije od značaja za donošenje odluke (član 488. stav 2. ZKP), razmotrio spise predmeta i pravnosnažne presude protiv kojih je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet, pa je, po oceni navoda iznetih u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je neosnovan u delu koji se odnosi na povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP, dok je u ostalom delu zahtev odbačen, jer nema propisan sadržaj.

Ukazujući na povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP, branilac okrivljenog AA u podnetom zahtevu ističe da u radnjama okrivljenog, bliže opisanim u činjeničnom opisu dela u izreci pravnosnažne prvostepene presude, nisu sadržana sva bitna zakonska obeležja krivičnog dela ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 1. KZ, za koje je on optužen i pravnosnažno oglašen krivim. U prilog svog stava, branilac navodi da se verbalna pretnja koju je okrivljeni kritičnom prilikom uputio oštećenoj kao svom emotivnom partneru rečima: „Nema ti spavanja dok ne budeš spavala sa mnom“, ne može smatrati radnjom izvršenja predmetnog krivičnog dela, budući da ista predstavlja samo običnu pretnju emotivnih partnera, a ne jasnu, ozbiljnu i kvalifikovanu pretnju kojom se stavlja u izgled napad na život ili telo pasivnog subjekta ili njemu bliskog lica, pri čemu navedena pretnja po braniocu nije podobna da izazove osećaj ugroženosti kod oštećene, a takođe se radi o pretnji koja je data pod uslovom, odnosno uslovljena je budućim neizvesnim ponašanjem oštećene.

Izneti navodi zahteva za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog se, po oceni Vrhovnog suda, ne mogu prihvatiti kao osnovani, iz sledećih razloga:

Osnovni oblik krivičnog dela ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 1. Krivičnog zakonika („Službeni glasnik RS“, broj 121/2012 od 24.12.2012. godine, koji se primenjuje od 01.01.2013. godine) čini onaj ko ugrozi sigurnost nekog lica pretnjom da će napasti na život ili telo tog lica ili njemu bliskog lica. Radnja izvršenja osnovnog oblika krivičnog dela sastoji se u upotrebi pretnje da će se napasti na život ili telo nekog lica ili njemu bliskog lica, čime se ugrožava sigurnost tog lica, a posledica krivičnog dela je ugrožena sigurnost pasivnog subjekta koja se manifestuje u njegovom osećanju straha i nesigurnosti. Pri tome, obzirom na način kako je preduzeta radnja izvršenja, pretnje mogu, pored verbalnih koje se vrše rečima bilo usmeno ili pisanim putem, biti izvršene i određenim konkludentnim radnjama.

Predmetno krivično delo je svršeno kada je pretnjom stvoren osećaj ugroženosti kod lica kome se preti. Pri tome je za postojanje dela bitno, da se radi o ozbiljnoj pretnji koja kod pasivnog subjekta izaziva nespokojstvo, uznemirenje ili strah za život i telesni integritet.

Imajući u vidu napred citirani zakonski opis bića krivičnog dela ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 1. KZ, to, po nalaženju Vrhovnog suda, iz činjeničnog opisa krivičnog dela utvrđenog u izreci pravnosnažne prvostepene presude u kojem je između ostalog navedeno da je okrivljeni AA „... ugrozio sigurnost oštećene BB pretnjom da će napasti na njen život i telo, na taj način što je ... najpre fizički nasrnuo na nju, tako što je snažno uhvatio za telo i agresivno pokušao da je privuče ka sebi, kako bi je, protivno njenoj volji poljubio, a kada je oštećena odbila fizički kontakt sa njim i kada je odbila da se pomiri sa njim, jer je tada bila u novoj emotivnoj vezi sa drugim licem, okrivljeni joj je uputio pretnju napadom na njen život i telo, rekavši joj: „Biraj gredu o koju ću da te obesim, visićeš na gredi, kao tvoja majka i nju je ubio švaler“, a kada je oštećena uznemirena i u strahu uspela da mu pobegne, okrivljeni je pratio njeno kretanje i sustigao je u dvorištu njene kuće, gde joj je ponovo zapretio rečima: „Nema ti spavanja dok ne budeš spavala sa mnom“, zbog čega se oštećena, u strahu za svoju bezbednost zaključala u svojoj kući, dok je okrivljeni tokom te noći, sve do narednog jutra do 24.03.2024. godine ostao ispred njene kuće, na terasi, nakon čega je tog dana 24.03.2024. godine više puta odlazio i vraćao se u njeno dvorište, za koje vreme je oštećena bila uplašena i nije smela da izađe iz svoje kuće, kojim radnjama je ugrozio sigurnost oštećene i kod nje izazvao uznemirenost i strah za ličnu bezbednost ...“, a u vreme i mestu bliže navedenom u izreci presude, jasno i nedvosmisleno proizilazi da se u opisanim radnjama okrivljenog AA stiču sva bitna zakonska obeležja krivičnog dela ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 1. KZ, za koje je on optužen i pravnosnažno oglašen krivim, pa su stoga suprotni navodi branioca okrivljenog kojima se ukazuje na povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP ocenjeni kao neosnovani.

Pre svega, suprotno navodima branioca okrivljenog, u izreci pravnosnažne prvostepene presude navedena je i opisana radnja izvršenja predmetnog krivičnog dela koja se sastoji u upotrebi pretnje da će se napasti na život i telo oštećene, a koja pretnja je u svom uzročno-posledičnom sledu dovela do posledice krivičnog dela i to do ugrožavanja sigurnosti oštećene koja se manifestovala u uznemirenosti i strahu za ličnu bezbednost. Naime, sadržina upućenih reči - verbalnih pretnji od strane okrivljenog oštećenoj kritičnog dana, a koja je bliže navedena u izreci pravnosnažne presude, po nalaženju Vrhovnog suda, predstavlja upućivanje oštećenoj od strane okrivljenog ozbiljne, direktne i konkretne pretnje napadom na njen život i telo, a takođe i pretnja napadom na telo oštećene koja je izvršena konkludentnom radnjom okrivljenog i to tako što je isti najpre fizički nasrnuo na oštećenu, tako što ju je snažno uhvatio za telo i agresivno pokušao da je privuče ka sebi, kako bi je, protivno njenoj volji, poljubio, a zatim je pratio njeno kretanje ostajući preko noći i narednog dana ispred njene kuće u kojoj je ona bila zaključana, a koje pretnje su po oceni ovoga suda objektivno podobne da ugroze sigurnost oštećene i usmerene su na to i koje su, s obzirom na način njihovog preduzimanja, nesumnjivo kod oštećene stvorile osećaj straha, uznemirenosti i ugroženosti za sopstveni život i telesni integritet, imajući u vidu da se radi o kontinuiranom ponašanju okrivljenog prema oštećenoj kritičnog dana koje je usmereno na ugrožavanje njene sigurnosti, a što je u konkretnom slučaju dovoljno za postojanje krivičnog dela ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 1. KZ. Pored toga, po nalaženju Vrhovnog suda, ovako upućena verbalna pretnja okrivljenog se ne može smatrati uslovnom, kako to u zahtevu

navodi branilac okrivljenog, već predstavlja neposrednu pretnju napadom na život i telo oštećene, budući da je okrivljeni kritičnom prilikom oštećenoj uputio ozbiljnu, direktnu i konkretnu pretnju da će napasti na njen život i telo, a koja pretnja po oceni ovoga suda ništa ne uslovljava.

Ostalim navodima u ovom delu u kojima ističe da sud nije na nesumnjiv način utvrdio da je okrivljeni AA učinio krivično delo ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 1. KZ, obzirom da, osim kontradiktornog iskaza oštećene BB koja ima poremećaj u strukturi ličnosti, sklonost ka zloupotrebi alkohola, bazičnu nesigurnost i anksioznost, a što proizilazi iz nalaza i mišljenja komisije veštaka psihijatrijsko-psihološke struke i čiji iskaz sud nije trebalo da prihvati, nema ni jednog drugog izvedenog dokaza koji ukazuje da je okrivljeni kritičnom prilikom pretio oštećenoj, kao i da je ona pretnje shvatila ozbiljno, pošto to nisu potvrdili svedoci VV i GG, branilac okrivljenog, po nalaženju ovoga suda, suštinski ukazuje na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu ocenu izvedenih dokaza od strane suda u pobijanim pravnosnažnim presudama, a što predstavlja povredu odredbe člana 440. ZKP zbog koje nije dozvoljeno podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti okrivljenom i njegovom braniocu, pa stoga Vrhovni sud ove navode zahteva branioca okrivljenog nije posebno ni razmatrao.

Zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA u ostalom delu je odbačen, jer nema propisan sadržaj.

Naime, branilac okrivljenog u uvodnom delu zahteva kao razloge njegovog podnošenja navodi i povrede zakona iz člana 438. i člana 441. ZKP, pri tome ne precizirajući u obrazloženju zahteva o kojim stavovima članova 438. i 441. ZKP se radi, a vezano za član 438. ZKP ni koje tačke stavova 1. i 2. tog člana su u pitanju, pri čemu je okrivljenom, odnosno njegovom braniocu podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti dozvoljeno samo zbog povreda zakona iz člana 438. stav 1. tačka 1) i 4) i tačka 7), 8), 9) i 10), člana 438. stav 2. tačka 1) i člana 441. stav 3. i 4. ZKP.

Međutim, kako branilac okrivljenog dalje u obrazloženju zahteva uopšte ne ukazuje u čemu se konkretno sastoje povrede zakona iz člana 438. stav 1. tačka 1) i 4) i tačka 7), 8), 9) i 10), člana 438. stav 2. tačka 1) i člana 441. stav 3. i 4. ZKP, to je stoga Vrhovni sud ocenio da u ovom delu podneti zahtev nema zakonom propisan sadržaj u smislu odredbe člana 484. ZKP koja nalaže obavezu navođenja u zahtevu za zaštitu zakonitosti razloga za njegovo podnošenje, a što u slučaju isticanja povrede zakona (člana 485. stav 1. tačka 1. ZKP), po nalaženju ovoga suda, podrazumeva ne samo opredeljenje o kojoj povredi zakona je reč, već i obrazloženje u čemu se ta povreda konkretno sastoji, s obzirom da Vrhovni sud nije ovlašćen da po službenoj dužnosti ispituje u čemu se konkretno ogleda povreda zakona na koju se zahtevom ukazuje.

Sa iznetih razloga, nalazeći da pobijanim presudama nije učinjena povreda krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP na koju se neosnovano ukazuje zahtevom za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA - advokata Miloša Radojevića, Vrhovni sud je na osnovu člana 491. stav 1. ZKP zahtev branioca okrivljenog u odnosu na navedenu povredu zakona odbio kao neosnovan, dok je u ostalom delu zahtev odbacio na osnovu člana 487. stav 1. tačka 3) ZKP u vezi člana 484. ZKP.

Zapisničar-savetnik | Predsednik veća-sudija

Snežana Lazin, s.r. | Gordana Kojić, s.r.

Za tačnost otpravka

Zamenik upravitelja pisarnice

Milanka Ranković